SAMENVATTING VAN DE DISCUSSIE IN DE ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

VAN

KONINKLIJKE PHILIPS ELECTRONICS N.V.

GEHOUDEN OP 25 MAART 2004 TE AMSTERDAM

Aanvang van de vergadering: 14.00 uur

Voorzitter: De heer Van Wachem

1. Behandeling van agendapunt 1; Opening.

De *voorzitter* opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom op de algemene vergadering van aandeelhouders van Koninklijke Philips Electronics N.V. Hij deelt mede dat de heer Thompson verhinderd is deze vergadering bij te wonen. Voor het overige is de voltallige raad van bestuur en raad van commissarissen aanwezig. Vervolgens geeft de *voorzitter* het woord aan de heer Kleisterlee.

Na de aandeelhouders welkom te hebben geheten blikt de heer *Kleisterlee* terug op het jaar 2003, een jaar waarin is voortgegaan op de ingeslagen weg om van Philips een sterker en slagvaardiger bedrijf te maken. Het jaar 2003 is afgesloten met een respectabel positief resultaat, maar de weg is nog lang. De uitdagingen van markten, de elkaar snel opvolgende veranderingen en de dynamiek van de mondiale economie vragen om een grotere flexibiliteit, een nog sterkere focus op de klant, meer productinnovatie, een sneller inspelen op groeikansen, en – niet op de laatste plaats – om blijvende kostenbeheersing. Daarnaast leidt de maatschappelijke roep om meer transparantie, integriteit en verantwoording tot aanpassingen binnen de organisatie van Philips.

De heer *Kleisterlee* meldt dat Philips de doelen die in de jaren 2002 en 2003 waren gesteld heeft gehaald. Zo werd 100 miljoen euro meer bespaard op de kosten dan de voorgenomen 1 miljard euro. Daarnaast werden vier andere doelstellingen van de managementagenda bereikt: Semiconductors was in het vierde kwartaal van 2003 weer winstgevend, Consumer Electronics kwam in de Verenigde Staten uit de verliezen, Medical Systems ligt op schema om in 2004 een EBITA van 14% te realiseren en Philips maakte vooruitgang in het streven om te komen tot een werkelijk marktgerichte organisatie. Bovendien kan de onderneming bogen op solide resultaten bij Lighting en DAP, op verbeteringen in de supply chain, op verlaging van het risicoprofiel bij Consumer Electronics en op een succesvolle her-allocatie van kapitaal naar activiteiten met betere marges en meer kansen. Dit alles resulteerde in 2003 in een nettowinst van 695 miljoen euro en een operationele kasstroom van bijna 2 miljard euro.

De winst uit normale bedrijfsvoering groeide van 420 miljoen euro in 2002 naar 488 miljoen euro in 2003. Deze prestatie is beter dan de cijfers doen vermoeden, omdat er in 2003 voor 431 miljoen euro aan negatieve buitengewone posten ('special items') in dit cijfer verwerkt zit, tegen slechts 40 miljoen euro in 2002. Door de waardedaling van de Amerikaanse dollar nam de omzet gemeten in euro licht af. De vergelijkbare omzet groeide in 2003 met 4%. In het laatste kwartaal van 2003 groeide die met 10% vergeleken met het laatste kwartaal van 2002.

De heer *Kleisterlee* schetst vervolgens per divisie de resultaten over 2003. De Lighting divisie behaalde wederom een goed bedrijfsresultaat en wist opnieuw zijn marktpositie te versterken. Consumer Electronics verraste positief met een sterk vierde kwartaal. De divisie onderkende tijdig dat een golf van nieuwe spelers de concurrentie op deze markt nog harder maakt en reageerde alert in het nemen van de noodzakelijke stappen om competitief te blijven. Domestic Appliances and Personal Care verbeterde wederom de brutomarge en behaalde een solide resultaat. Hoewel het bedrijfsresultaat van Semiconductors over heel 2003 nog negatief was, maakte deze product divisie in het laatste kwartaal van 2003 weer winst. Dit als resultaat van de herstructurering en van een aantrekkende markt met name voor mobiele telefonie. Medical Systems kampte in zowel Europa als Amerika weliswaar met bezuinigingen in de gezondheidszorg, maar zette (in 2003) stappen in de goede richting om in 2004 de EBITA target van 14% te behalen.

Innoverende producten is de sleutel tot de goede resultaten van Philips. De heer *Kleisterlee* benadrukt daarom dat Philips blijft investeren in nieuwe technologieën. Eind 2003 bereikte Philips de mijlpaal van 100.000 patenten.

De erkenning en herkenning van de vooruitgang van Philips vertaalde zich in 2003 in een goede koersontwikkeling van de Philips aandeel. Gemeten over een periode van drie jaar eindigde Philips binnen de peer group van verwante ondernemingen op een elfde plaats. In 2003 bedroeg het totale rendement van een belegging in Philipsaandelen 40%. De 'Towards One Philips' strategie en de focus op healthcare, lifestyle en technology wordt steeds meer begrepen en gedeeld.

De heer *Kleisterlee* merkt op dat om verder te groeien Philips de kracht als één onderneming maximaal moet benutten. Aandeelhouders, medewerkers, klanten en andere partijen zien Philips steeds vaker als één Philips; één onderneming die actief is in healthcare, lifestyle en ondersteunende technologie. Om die eenheid te onderstrepen komt Philips in 2004 met nieuwe marketing initiatieven die meer nadruk zullen leggen op het corporate merk.

Daarnaast moet Philips de groeikansen die liggen op terreinen waar de activiteiten van de product divisies elkaar overlappen beter benutten. Dit kan gebeuren door nieuwe marktsegmenten met een aanbod van innovatieve producten te ontwikkelen. Bovendien moet Philips marktgerichter werken. Een nieuwe uitvinding door Research is geen garantie voor productinnovatie. Er is immers pas sprake van echte productinnovatie wanneer een nieuw product succesvol in de markt is gezet.

Tenslotte gaat de heer *Kleisterlee* in op de koers die het management heeft uitgezet voor 2004. Ten eerste zal Philips blijven streven naar productiviteitsverhoging, kostencontrole en re-allocatie van kapitaal. Verder wil Philips de kracht van het merk en de kerncapaciteiten verder versterken en creatief aanwenden. Daarnaast zal Philips intensieve samenwerking zoeken met de belangrijkste klanten en zullen R&D en een maximale benutting van de intellectuele eigendomsrechten van fundamenteel belang blijven.

Tegen deze achtergrond zijn door het bestuur enkele doelstellingen geformuleerd: op financieel gebied moet consistent een rendement behaald worden dat hoger ligt dan de kapitaalskosten. Philips streeft ernaar binnen twee tot drie jaar een winstmarge van 7 tot 10% te bereiken. Voor klanten en partners moet Philips de beste onderneming zijn om mee te werken en voor medewerkers moet Philips het beste bedrijf zijn om voor te werken. Ook is het doel om Philips de nummer één positie in onze categorie op de Dow Jones Sustainability Index te laten behouden.

Concreet betekent dit voor de managementagenda dat in 2004 bij Medical Systems een EBITA van 14% moet worden bereikt. Daarnaast moet de implementatie van het vernieuwingsprogramma bij Consumer Electronics eind 2005 leiden tot een operationele marge van 4 tot 4,5%. Ook moet Philips de winstgevende groei blijven versterken door

nog marktgerichter te gaan werken en door nieuwe kansen te benutten, bijvoorbeeld in healthcare en de snelgroeiende economieën in Azië. Het innovatietempo binnen de onderneming moet worden verhoogd en het productleiderschap dient te worden versterkt. En uiteraard moet Philips zich blijven richten op kostenbeheersing en kostenbesparing.

Vervolgens geeft de *voorzitter* het woord aan notaris Prof. mr. Van Olffen voor het doen van de formeel noodzakelijke constateringen.

De *notaris* constateert dat, bij de aanvang van de vergadering, 3.573 aandeelhouders van Koninklijke Philips Electronics N.V. aanwezig of vertegenwoordigd waren, vertegenwoordigende een gezamenlijk kapitaal van 34.463.858,20 euro, tezamen recht gevende op 172.319.291 stemmen. Voorts constateert hij dat de wettelijke en statutaire eisen met betrekking tot het bijeenroepen, het houden en het bijwonen van de algemene vergadering van aandeelhouders van de vennootschap in acht zijn genomen en dat de benodigde bescheiden, daaronder in het bijzonder begrepen de opgemaakte jaarrekening en het jaarverslag met bijbehorende bescheiden alsmede de bindende voordrachten voor benoeming tot lid van de raad van commissarissen, op de voorgeschreven wijze ter inzage hebben gelegen ten kantore van de vennootschap en bij ABN AMRO bank N.V. te Amsterdam, alwaar eenieder daarvan kennis heeft kunnen nemen zodat de vergadering wettig bijeen is en bevoegd is rechtsgeldig te besluiten over alle in de agenda vermelde onderwerpen. Volgens mededeling van de voorzitter hebben de raad van bestuur en de raad van commissarissen van Koninklijke Philips Electronics N.V. geen voorstellen bereikt van de zijde van de aandeelhouders, als bedoeld in artikel 26, lid 4 van de statuten van de vennootschap tot plaatsing op de agenda van andere onderwerpen. Tot slot merkt de *notaris* op dat een aantal stemmen wordt uitgebracht op basis van onder hem berustende volmachten die in het proces verbaal van de vergadering als zodanig zullen worden verwerkt.

De *voorzitter* dankt de notaris en verzoekt de aandeelhouders om bij de discussie zo kort en bondig mogelijk te zijn en eventuele vragen die specifiek betrekking hebben op buiten de orde zijnde onderwerpen, zoals producten en services van Philips Nederland na afloop van de vergadering voor te leggen aan een vertegenwoordiger van Philips Nederland. Voorts vraagt hij diegenen die het woord willen voeren om, ten behoeve van het verslag, duidelijk hun naam en eventueel diegenen die zij vertegenwoordigen te vermelden. Verder vraagt hij begrip voor het feit dat een enkel lid van de raad van bestuur de Nederlandse taal niet zodanig machtig is om eventuele vragen in onberispelijk Nederlands te beantwoorden. Ook zijn wellicht niet alle aanwezige aandeelhouders de Engelse taal geheel machtig en daarom, indien dat wenselijk is, zal de heer Kleisterlee of de voorzitter zelf in het Nederlands een korte samenvatting van het gesprokene geven. Tot slot merkt de *voorzitter* op dat dit jaar wederom gebruik wordt gemaakt van het systeem van proxy voting via het Communicatiekanaal Aandeelhouders, waardoor het mogelijk is in de vergadering te stemmen door afgifte van een steminstructie. Op deze manier beoogt de vennootschap de betrokkenheid van de individuele aandeelhouder bij de vennootschap te vergroten. Alle aandeelhouders die thans gebruik hebben gemaakt van dit systeem hebben een volmacht gegeven aan het Algemeen Nederlands Trustkantoor om te stemmen volgens de verleende steminstructie. Daarnaast vertegenwoordigt het Algemeen Nederlands Trustkantoor een aantal registeraandeelhouders die een volmacht hebben afgegeven. Een vertegenwoordiger van het ANT zal, zodra voor de eerste keer wordt overgegaan tot stemming, melding maken van het totaal aantal stemmen dat hij vertegenwoordigt.

2. Behandeling van agendapunt 2a tot en met 2f: a) de vaststelling van de jaarrekening 2003; b) de toelichting op de corporate governance-structuur; c) het reservering- en dividendbeleid; d) de uitkering van dividend van EUR 0,36 per gewoon aandeel; e) de decharge van de leden van de raad van bestuur; en f) de decharge van de leden van de raad van commissarissen.

De *voorzitter* licht de in deze punten geformuleerde voorstellen en overige onderwerpen kort toe. Omdat al deze punten samenhangen stelt hij voor deze tezamen te behandelen. Hij begint met een korte toelichting bij het geagendeerde onderwerp corporate governance.

Corporate governance is een onderwerp dat ook in 2003 weer de nodige aandacht heeft gekregen. Internationaal, maar ook hier in Nederland waar de Commissie Tabaksblat aanbevelingen heeft gedaan voor een deugdelijk ondernemingsbestuur. Voor Philips als multinational heeft dit onderwerp een belangrijke internationale dimensie. Door buitenlandse beursnoteringen en de sterk internationale spreiding van aandelen wordt verwacht dat Philips mede gevolg geeft aan buitenlandse corporate governance initiatieven zoals de strenge regelgeving daaromtrent in de Verenigde Staten. Bij de discussie rond het onderwerp corporate governance staan drie woorden centraal: transparantie, verantwoording en vertrouwen. Transparantie is een voorwaarde voor het vertrouwen van beleggers.

Wat betreft transparantie vervult Philips een voortrekkersrol door uitgebreide financiële informatie te publiceren die voldoet aan de principes zoals die onder meer in de Verenigde Staten, in Nederland en in internationaal verband gelden. Reeds vele jaren is Philips koploper in het tijdig publiceren van haar jaarverslag. Ook wordt zeer uitgebreide achtergrondinformatie op de internet webpagina gezet en worden jaarlijks een aantal breed toegankelijke persconferenties georganiseerd. Ook waar het gaat om intern toezicht op onze financiële rapportages bevindt Philips zich in de koppositie. Al meer dan 15 jaar geleden heeft de raad van commissarissen een separaat audit committee in het leven geroepen dat intensieve controle uitvoert over de financiële verslaggeving en de daarmee samenhangende onderwerpen. En als een van de eerste bedrijven heeft Philips reeds in 2002 een regeling over de strikte scheiding tussen de controlerende en de adviserende functie van de externe accountant KPMG openbaar gemaakt. Deze openheid wordt, zo blijkt telkens weer, door de aandeelhouders zeer gewaardeerd. De *voorzitter* meldt vervolgens dat, geheel in lijn met de aanbeveling van de commissie Tabaksblat, namens de externe accountant KPMG de heer Van Everdingen in de zaal aanwezig is en desgewenst de accountantsverklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening kan toelichten.

Vervolgens gaat de *voorzitter* in op het afleggen van verantwoording door bestuurs- en toezichtorganen. Verantwoording over het gevoerde beleid, over de uitvoering van taken en bevoegdheden en over het daarover gevoerde toezicht. Deze verantwoording wordt gediend door het tot stand brengen en naleven van goede interne procedures en gedragsregels voor de raad van commissarissen, zijn commissies en de raad van bestuur. Beide organen leggen aan de algemene vergadering van aandeelhouders verantwoording af over de uitoefening van hun functies. Wat betreft de taakuitoefening door het bestuur, de raad van commissarissen en de drie commissies van de raad wordt uitgebreide informatie verschaft in het bestuursverslag en het preadvies van de raad van commissarissen. In lijn met de aanbeveling van de Commissie Tabaksblat heeft de onderneming in het Engelstalige jaarverslag en ook als losse bijlage bij het Nederlandstalige jaaroverzicht de wijze waarop zij haar corporate governance-structuur thans heeft vormgegeven en verder denkt vorm te geven uiteen gezet.

Een onderwerp dat nauw samenhangt met corporate governance en waarover ook de commissie Tabaksblat aanbevelingen heeft gedaan betreft het reservering- en dividendbeleid. Naast een toelichting bij het concrete dividendvoorstel dat aan aandeelhouders wordt voorgelegd heeft de commissie Tabaksblat aanbevolen separaat een

toelichting te geven bij het reserverings- en dividendbeleid. De *voorzitter* vraagt de heer Hommen om hierover vanuit zijn expertise en verantwoordelijkheid binnen de raad van bestuur een en ander toe te lichten.

De heer *Hommen* meldt dat het beleid van Philips er op gericht is een duurzaam en gestaag groeiend dividend uit te keren aan aandeelhouders. Ook in conjunctureel mindere tijden wil Philips de dividenduitkeringen kunnen continueren. In dat verband is besloten op de lange termijn een dividenduitkering van 25-30% van het doorlopende nettoresultaat te betalen. Het volgen van deze consistente lijn en het streven om jaarlijks een uitkering van een bedrag in contanten te betalen biedt helderheid aan aandeelhouders. Bovendien worden de belangen van aandeelhouders beter gediend met het voortzetten van een consistent beleid. Hierbij past het reserveringsbeleid zoals dat door de onderneming wordt gevoerd. In jaren dat er winst is gemaakt hebben de raad van commissarissen en de raad van bestuur een dividendvoorstel aan de aandeelhouders gedaan en besloten het resterende deel van de winst toe te voegen aan de reserves. Daarmee is ruimte gecreëerd om ook in jaren dat de winst onvoldoende is of als er verlies wordt geleden een duurzame en stabiele uitkering in contanten te doen aan de aandeelhouders.

Na deze inleidingen biedt de voorzitter aan de aanwezige aandeelhouders de gelegenheid om vragen te stellen.

De heer *Zijlstra* verwijst naar de boodschap van de president in het jaarverslag waarin kostenbesparing op onderzoek en ontwikkeling wordt vermeld. Hij vreest dat dit een verkeerd signaal aan de buitenwereld geeft.

De heer *Kleisterlee* legt uit dat Philips probeert efficiënter met de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling om te gaan door minder overlap en minder verspilling. Hij benadrukt echter dat Philips blijft inzetten op onderzoek en ontwikkeling.

De heer *Sprengers*, die de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) vertegenwoordigt, complimenteert Philips voor het interessante en boeiende sustainability report. Hij stelt vervolgens een aantal vragen naar aanleiding van de relatie ‘maatschappelijk verantwoord ondernemen’ (MVO) en de aandeelhoudersvergadering. Allereerst heeft hij een vraag over het naleven van GRI richtlijnen bij het sustainability report. Hij wil graag weten of Philips in de toekomst haar verslag “in accordance with the GRI principles” gaat opstellen. De heer *Kleisterlee* antwoordt dat Philips de GRI richtlijnen als een referentie gebruikt omdat deze nog in ontwikkeling zijn. Niet uit te sluiten is echter dat in de toekomst een en ander nader gepreciseerd zal worden.

Vervolgens vraagt de heer *Sprengers* of de “health and safety” informatie, die dit jaar nog niet is opgenomen, in het sustainability report over 2004 wel beschikbaar zal zijn en of hieraan ook op corporate niveau doelstellingen worden verbonden. De heer *Kleisterlee* antwoordt dat op het moment dat er volledige en betrouwbare data beschikbaar zijn, deze zullen worden gebruikt om doelstellingen te formuleren. Momenteel wordt hieraan binnen Philips gewerkt. De heer *Kleisterlee* durft niet te beloven dat hierover bij het totstandkomen van het sustainability report 2004 al voldoende duidelijkheid zal bestaan.

Een andere vraag van de heer *Sprengers* betreft het “supplier management” programma. Philips gaat audits uitvoeren bij de belangrijkste leveranciers. Deze audits starten, aldus de heer *Sprengers*, pas eind 2004 en lopen door in 2005. Hij vraagt zich af of dit betekent dat de eerste resultaten van dat programma pas in 2006 zijn te verwachten. Ook wil hij graag weten wat Philips precies verstaat onder de belangrijkste leveranciers en of leveranciers op slechte prestaties worden afgerekend. Wat betreft de eerste vraag kan die conclusie inderdaad worden getrokken, aldus de heer *Kleisterlee*, zij het dat deze audits reeds zijn gestart. Echter, de vorderingen met betrekking tot de roll out van het

supplier management programma zullen al eerder worden bekend gemaakt. Wat betreft de tweede vraag meldt de heer *Kleisterlee* dat momenteel een start is gemaakt met een directe benadering van een groep van 3000 leveranciers. Vanuit deze groep zal het leveranciersprogramma geleidelijk worden uitgebreid naar alle relevante leveranciers. Leveranciers die niet aan de door Philips gestelde eisen voldoen worden daarop aangesproken. Hierover zal vanzelfsprekend in het sustainability report worden gerapporteerd.

De heer *Sprengers* heeft ook nog een vraag over de ISO 14.001 certificatie. Het percentage van vestigingen die aan de 14.001 certificatie voldoen blijft al enige tijd hangen op 89%. Is het de bedoeling dat alle Philips vestigingen uiteindelijk deze certificatie behalen? De heer *Kleisterlee* antwoordt dat het beleid onverkort is dat alle vestigingen moeten voldoen aan de ISO 14.001 norm. Het feit dat de 100% niet altijd haalbaar is heeft onder meer te maken met het feit dat er door acquisities nieuwe vestigingen bijkomen. Daarnaast worden vestigingen die op het punt staan te worden verkocht niet langer aan het audit programma voor de 14.001 certificatie onderworpen.

Tenslotte vraagt de heer *Sprengers* of de informaties die middels questionnaires aan "rating bureaus" wordt verschaft ook openbaar wordt gemaakt. De heer *Kleisterlee* antwoordt dat deze questionnaires uitsluitend op basis van gepubliceerde informatie worden beantwoord.

De heer *Helder* vraagt of Philips heeft gereageerd op het ontwerp CO2 allocatieplan dat door de minister van Economische Zaken en de staatssecretaris van VROM is vastgesteld. De heer *Kleisterlee* antwoordt dat Philips niet heeft gereageerd omdat Philips akkoord is met het allocatieplan; overigens heeft dit plan slechts beperkt op Philips in Nederland betrekking, namelijk alleen waar het gaat om Philips Lighting in Roosendaal.

Een aandeelhouder die zijn naam niet noemt heeft enkele vragen over de waarderingsgrondslagen die Philips toepast. Hij stelt dat de Philips jaarrekening eigenlijk bestaat uit twee jaarrekeningen: een jaarrekening opgesteld volgens US GAAP en een jaarrekening opgesteld volgens Dutch GAAP. Vanaf 2005 is het de bedoeling dat alle beursgenoteerde bedrijven overgaan op de IFRS accounting standaard. De aandeelhouder vraagt naar de status van de overgang op IFRS. Vervolgens wil hij weten wat de verschillen zijn tussen het huidige en het toekomstige systeem, in het bijzonder voor de ongerealiseerde pensioenverliezen van 1,6 miljard euro. Tenslotte heeft hij een vraag voor de accountant. Hoe kan in de accountantsverklaring tot uiting komen dat zowel de US GAAP als de Dutch GAAP jaarrekening voldoet aan de Nederlandse wet- en regelgeving terwijl eerder is aangetoond dat die juist met elkaar conflicteren?

De heer *Hommen* meldt dat Philips voortvarend bezig is om de overgang naar IFRS voor te bereiden. Sommige landen bieden aan bedrijven die US GAAP gebruiken de mogelijkheid om pas in 2007 de IFRS grondslagen toe te passen. Naar verwachting zal Nederland deze mogelijkheid niet bieden. Dit is te betreuren omdat een groot gedeelte van de bedrijven waarmee Philips zich vergelijkt US GAAP gebruiken. Philips moet dus vanaf 2005 de IFRS grondslagen toepassen. De verschillen tussen US GAAP en IFRS zitten voornamelijk in de activering van ontwikkelingskosten. Deze kosten worden momenteel afgeschreven. Verschillen zijn er ook voor pensioenen. Ongerealiseerde pensioenen worden nu, volgens US GAAP, nog afgeschreven over een aantal jaren. In de toekomst, indien Philips IFRS moet toepassen, zal dit onmiddellijk moeten gebeuren.

De heer *Van Everdingen*, namens KPMG, licht toe dat de jaarrekening van Philips tegelijkertijd voldoet aan US GAAP en Dutch GAAP. De verschillen tussen US GAAP en Dutch GAAP worden in de toelichting op de jaarrekening nader aangeduid. In verband hiermee zijn er twee accountantsverklaringen bij de jaarrekening gevoegd: één accountantsverklaring heeft specifiek betrekking op de US GAAP jaarrekening; een tweede accountantsverklaring heeft betrekking op de Dutch GAAP jaarrekening.

Op de stelling van de betreffende aandeelhouder dat door de paginering de Amerikaanse jaarrekening wordt betrokken in de verklaring die geldt voor de Nederlandse wet- en regelgeving licht de heer *Van Everdingen* toe dat de Amerikaanse jaarrekening onderdeel is geworden van de toelichting op de Nederlandse jaarrekening. Dit is gedaan om niet twee zeer uitgebreide jaarrekeningen te publiceren die op veel punten vrijwel identiek zijn.

Mevrouw *Goedmakers* feliciteert Philips met het bereiken van de nummer één positie in de Dow Jones sustainability index. In verband met het door Philips nagestreefde "maatschappelijk verantwoord ondernemen" vraagt zij of Philips plannen heeft om het CO2 probleem aan te pakken. Ook informeert zij naar de stand van zaken aangaande het aanname- en promotiebeleid van vrouwen; immers, in de raad van bestuur en raad van commissarissen is nog weinig diversiteit. Tot slot vraagt mevrouw *Goedmakers* of Philips van plan is het duurzaamheidsverslag aan hetzelfde niveau van accountantscontrole te onderwerpen als het financiële verslag?

In antwoord op de gestelde vragen meldt de heer *Kleisterlee* dat ook het duurzaamheidsverslag wordt getoetst door de accountant en dat nog wordt overlegd over de voorwaarden waaronder volgend jaar een goedkeurende verklaring wordt verkregen. Ten aanzien van diversiteit is er op het niveau van de raad van bestuur en de raad van commissarissen nog niets zichtbaar, maar op het niveau van de groepsraad is in september vorig jaar het eerste vrouwelijk groepsraadlid benoemd. In de top 800 van Philips is het aantal vrouwen gestegen van 4% naar 5%. Dit is nog niet erg indrukwekkend volgens de heer *Kleisterlee*, maar wel een stap in de goede richting. Overigens is een aantal weken geleden in de raad van bestuur een besluit genomen over een vrij uitgebreid "diversity and inclusion programma" binnen Philips.

Wat betreft de CO2 uitstoot heeft de heer *Kleisterlee* niet de absolute cijfers paraat. Hij is er echter van overtuigd dat Philips er alles aan doet om binnen de normen te blijven.

De heer *De Vries* van de Vereniging voor Effectenbezitters (VEB) gaat in op de brief die de VEB heeft gestuurd aan de aandeelhouders via het Communicatiekanaal Aandeelhouders en de reactie van Philips op deze brief. De VEB stelt dat de doelstellingen van Philips, in vergelijking tot 2001, minder concreet geworden zijn. De heer *De Vries* is van mening dat een operationele marge van 7% tot 10% erg ruim is geformuleerd. Verder merkt de heer *De Vries* op dat hij een rendement boven de kapitaalkosten een onvoldoend uitdagende en te voor de hand liggende doelstelling vindt. Philips moet de aandeelhouders groei in het vooruitzicht te stellen, aldus de heer *De Vries*. Daarnaast merkt hij op dat het dividendbeleid van Philips er op is gericht gemiddeld 75% van de winst in te houden. Een dergelijk beleid past bij een groeionderneming. Echter, de afgelopen jaren is Philips weinig gegroeid. Voorts wil de VEB graag weten wat de ontwikkelingen van Philips in de markt zijn. Hoewel Philips de synergie tussen de drie elementen *lifestyle, gezondheidszorg en technologie* wil benutten, heeft de onderneming nog steeds een groot scala aan activiteiten. Door middel van herallocatie van middelen zou Philips kunnen proberen een meer coherent bedrijf te worden. De vraag is evenwel of Philips dat wil doen met een aantal grote overnames en hoe groot de oorlogskas van Philips daarvoor is.

Vervolgens stelt de heer *De Vries* een vraag over MedQuist. Aangekondigd is dat de publicatie van de jaarrekening van MedQuist wordt uitgesteld. Philips heeft een belang van circa 71% in MedQuist, hetgeen een waarde vertegenwoordigt van ongeveer 500 miljoen dollar. De heer *De Vries* vraagt waar dat belang in MedQuist is vermeld in de jaarrekening van Philips. Het enige wat hij kan terugvinden is dat Philips een impairment van 139 miljoen euro heeft genomen op haar belang in MedQuist.

De heer *De Vries* maakt ook een algemene opmerking over de beloning van leden van de raad van bestuur. Vanaf het topjaar 2000 heeft Philips een verlies gemaakt van in

totaal ongeveer 5 miljard euro. In dat verband verbaast het hem dat, zoals in het jaarverslag is vermeld, de CEO en CFO in 2003 een beloning hebben ontvangen (inclusief de bonus over 2002) van respectievelijk 1,4 en 1,2 miljoen euro.

Tenslotte maakt de heer *De Vries* een compliment over de uitgebreide corporate governance bijlage in het jaarverslag, waarmee een duidelijk inzicht wordt gegeven. Wel is het nog de vraag hoe Philips om zal gaan met de Tabaksblat criteria waaraan, volgens de heer *De Vries*, thans nog niet voldaan wordt, zoals bijvoorbeeld het ontnemen van het bindende karakter van de bindende voordracht en het aantal commissariaten dat een commissaris bekleedt.

In antwoord op de vragen van de heer De Vries gaat de heer *Kleisterlee* nader in op de doelstellingen van Philips. Hij legt uit dat te precieze doelstellingen bedrijven kunnen beperken in hun groei en zelfs verkeerde wegen kunnen doen inslaan; derhalve is het beter om een bepaalde marge in te bouwen. Het behalen van een rendement boven de kapitaalkosten is zeker niet vanzelfsprekend, zo heeft de ervaring geleerd. Het geld wordt vaak “beneden de streep” verdiend. Philips is nu hard op weg het geld “boven de streep” te verdienen. De komende twee à drie jaren moet de zogenaamde “income from operations” stapsgewijs naar 7% tot 10% worden gebracht. Dit doel zal moeten worden bereikt door middel van productinnovaties die zorgen voor leidende marktposities. Zodra de 7% is bereikt zullen groeidoelstellingen worden geformuleerd. Daarover moet geen misverstand bestaan. De afgelopen jaren is er binnen Philips net zoveel gesproken over de noodzaak van groei als over de noodzaak van herstructureren en kostenbesparing. Het belang voor de aandeelhouder is om te zien dat Philips consequent bezig is te zorgen dat er productdivisies zijn die goed in de markt gepositioneerd zijn, die hun processen beheersen, die een adequaat management hebben en die gaande weg betere resultaten gaan leveren. Wat betreft de oorlogskas merkt de heer *Kleisterlee* op dat de sterke balans van Philips ruimte geeft voor eventuele overnames. Zoals gezegd heeft Philips een beleid dat er op is gericht de waarde boven de streep te brengen. Dit betekent minder deelnemingen en meer investeren in voor Philips belangrijke gebieden. Gezondheidszorg heeft hierbij een hoge prioriteit. Maar ook goed draaiende productdivisies als Domestic Appliances & Personal Care en Lighting bieden goede investeringsmogelijkheden. De heer *Kleisterlee* verwijst hierbij naar het succes van Sonicare. De productdivisie Lighting zou de leiding kunnen nemen in zich snel ontwikkelende nieuwe markten zoals *Solid State Lighting* en *LED Based Lighting Applications*. De halfgeleiderdivisie heeft voldoende autonome groeimogelijkheden om op zijn minst met de markt mee te groeien.

Ten aanzien van MedQuist meldt de heer *Kleisterlee* dat, kort gezegd, incorrecte facturering heeft geleid tot een vertraging in de publicatie van de cijfers bij MedQuist. Omdat bij MedQuist in de loop der jaren een aantal acquisities hebben plaatsgevonden, hebben niet alle binnen MedQuist opererende ondernemingen hetzelfde factureringsbeleid en vergt een onderzoek naar de toedracht van het probleem helaas wat tijd. Lopende dit onderzoek kunnen nog geen uitspraken over de uitkomsten daarvan worden gedaan. Echter, op dit moment wordt er vanuit gegaan dat het probleem op het totaal van Philips niet echt materieel zal blijken te zijn.

De heer *Hommen* voegt hieraan toe dat de deelneming in MedQuist geconsolideerd is. Hij bevestigt dat er in 2003 inderdaad een impairment van 139 miljoen euro heeft plaatsgevonden. Deze afschrijving had te maken met de naar beneden bijgestelde verwachtingen waardoor ook de waardering in de boeken naar beneden bijgesteld diende te worden.

De heer *De Vries* vraagt of het niet mogelijk is een deelnemingenlijst op te nemen in het jaarverslag. Ook wil hij graag weten of er nog goodwill voor MedQuist geactiveerd staat. Hij vraagt zich overigens af of het mogelijk is een jaarrekening vast te stellen wanneer er bij een onderdeel van Philips een nog niet goedgekeurde jaarrekening is.

De heer *Hommen* meldt dat de uitgebreide deelnemingenlijst van Philips voor eenieder ter inzage ligt en bij het handelsregister wordt gedeponeerd. De waarde waarvoor

MedQuist thans in de boeken staat bedraagt ongeveer 800 miljoen euro, voor een belangrijk deel bestaande uit goodwill. Philips heeft MedQuist in de geconsolideerde jaarrekening meegenomen op basis van beschikbare cijfers. Omdat MedQuist vergeleken met Philips vrij klein is, zal een eventuele herziening van de eindcijfers op het totaal van Philips weinig invloed hebben.

De heer *De Vries* zou toch graag een concreter bedrag van de omvang van de oorlogskas waarover Philips kan beschikken, willen horen.

De heer *Kleisterlee* antwoordt dat de balans van Philips een schuldpositie heeft van ongeveer 20%. Dat betekent een uitermate stevige balans met genoeg speelruimte. Een concreet getal voor de omvang van de oorlogskas kan en wil de heer *Kleisterlee* niet noemen.

In aansluiting op deze discussie over de omvang van de oorlogskas stelt de heer *Will* dat alvorens tot groei te komen er vaak eerst geïnvesteerd moet worden in acquisities. In dat verband is van belang dat een onderneming wel moet kunnen beschikken over voldoende middelen. Daarnaast is de heer *Will* geïnteresseerd in de totale investeringsopbrengst voor de Philips aandeelhouders. Hij vraagt zich af waar Philips staat ten opzichte van de bedrijven waarmee de onderneming wordt vergeleken. Nauw samenhangend met het investeringsbeleid vraagt de heer *Will* wat de visie van Philips is wat betreft investeringen in de Japanse markt.

De heer *Kleisterlee* antwoordt dat er niet altijd een directe link bestaat tussen investeringen en groei. Philips gelooft meer in een mix van zogenaamde organische groei aangevuld met eventuele acquisities. Wat betreft de positie in vergelijking tot de *peer group* meldt de heer *Kleisterlee* dat Philips op een elfde plaats staat. Ten aanzien van de Japanse markt verduidelijkt de heer *Kleisterlee* dat de productdivisie Medical Systems een groeiend marktaandeel heeft in Japan en dat Semiconductors daar een groei verwacht. Wat betreft andere productdivisies is het momenteel erg moeilijk te concurreren met Japanse bedrijven.

De heer *Godschalk* vraagt zich af wat wordt verstaan onder een bezettingsgraad bij de Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC) in het 4e kwartaal van 101%. Ook wil hij graag weten of de productdivisie Semiconductors voor Philips naast een financiële betekenis ook een technologische betekenis heeft. Tot slot vraagt hij of het achterwege laten van transport vanaf het parkeerterrein van de RAI een beslissing is op grond van kostenoverwegingen of dat hier een operationele overweging aan ten grondslag ligt?

De heer *Kleisterlee* legt uit dat TSMC bij het opstellen van de begroting rekent met een actieve capaciteit die niet gelijk is aan de theoretisch maximale capaciteit. Wanneer de opbrengst van de productielijnen groter is dan men in het operationele plan aangenomen heeft dan is er meer output en kan dat tot een lichte overschrijding van de 100% leiden. Philips verwacht van de productdivisie Semiconductors niet alleen technische hoogstandjes, maar wil er als onderneming ook financieel beter van worden. Wel heeft Philips, vanwege het cyclische karakter van de business, voor een minder kapitaalintensieve, meer defensieve strategie gekozen door ook gebruik te maken van de capaciteit van anderen, zoals TSMC. Daarnaast is er differentiatie mogelijk in de portefeuille van producten en gebieden waarop men zich richt. Ten aanzien van het vervoer vanaf de RAI stelt de heer *Kleisterlee* dat in deze tijd iedereen gemakkelijk op basis van eigen vervoer of openbaar vervoer naar een aandeelhoudersvergadering waar dan ook moet kunnen komen en dat het dus niet meer noodzakelijk is om daar specifiek busvervoer voor in te zetten.

Na deze gedachtewisseling stelt de *voorzitter* voor om de discussie af te ronden.

De heer *Van Dijk* van het Algemeen Nederlands Trustkantoor (ANT) meldt dat hij 2717 aandeelhouders die gezamenlijk 11.507.022 aandelen houden vertegenwoordigt.

Vervolgens melden enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders het volgende:
Een of meer personen vertegenwoordigende 46.850 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 2a te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 16.125.945 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemmen.
Een of meer personen vertegenwoordigende 20.146 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 2d te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 138.617 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemmen.
Een of meer personen vertegenwoordigende 8.458.735 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 2e te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 5.761.962 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.
Een of meer personen vertegenwoordigende 8.404.627 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 2f te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 5.809.484 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

De heer *De Vries* vraagt de notaris naar de uitslag van de onder hem berustende volmachten en vraagt waarom de door het Communicatiekanaal Aandeelhouders geregistreerde onthoudingen niet worden meegedeeld. Ook merkt hij op het vreemd te vinden dat een technologieconcern als Philips niet met stemkastjes werkt.

De *notaris* antwoordt dat hij de precieze volmacht getallen niet voor zich heeft. De volmachten zijn ingevoerd in het computersysteem dat gebruikt wordt voor eventuele schriftelijke stemmingen. Hij voegt hieraan toe dat de meerderheid van de onder hem berustende volmachten inhouden dat voor de verschillende voorstellen wordt gestemd. Verder wijst de *notaris* erop dat de ervaring met stemkastjes bij andere ondernemingen tot nu toe niet altijd even positief is geweest.
In aansluiting hierop deelt de *voorzitter* mee dat het voorstel om gebruik te maken van elektronische stemkastjes nader in overweging zal worden genomen.

Overeenkomstig het verzoek van de heer De Vries meldt de heer *Van Dijk* van het ANT dat de onthoudingen voor de voorstellen in dit agendapunt 189.546, 138.617, 599.734, respectievelijk 647.256 waren.

Na deze gedachtewisselingen worden de voorstellen opgenomen onder agendapunt 2a, 2d, 2e en 2f bij acclamatie aangenomen. De *voorzitter* stelt vast dat de algemene vergadering van aandeelhouders heeft besloten tot vaststelling van de jaarrekening van Koninklijke Philips Electronics N.V. over 2003, tot uitkering van dividend van EUR 0,36 per gewoon aandeel, alsmede tot decharge van de leden van de raad van bestuur en van de raad van commissarissen.

3. Samenstelling van de raad van commissarissen: 3a) herbenoeming de heer Van Miert; en 3b) de benoeming van de heer Kist.

De *voorzitter* deelt mede dat de heer Van Miert periodiek aftreedt als lid van de raad van commissarissen. Hij heeft zich voor herbenoeming beschikbaar gesteld.
Voor de vervulling van de vacature heeft de raad van commissarissen in overleg met de vergadering van houders van prioriteitsaandelen een bindende voordracht voor een herbenoeming van de heer Van Miert opgemaakt. Daarnaast heeft de raad van commissarissen, in overleg met de vergadering van houders van prioriteitsaandelen, een bindende voordracht gemaakt voor de benoeming van een nieuwe commissaris: de heer Kist. Beide heren zijn op de voordrachten als eerste geplaatst. Op grond hiervan stellen de

raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de heer Van Miert te herbenoemen en de Kist te benoemen tot lid van de raad van commissarissen van de vennootschap. De *voorzitter* licht de voorgestelde benoemingen kort toe.

De heer Van Miert is sedert 2000 een zeer gewaardeerd lid van de raad van commissarissen. Hij levert door zijn kennis en ervaring een belangrijke bijdrage aan de werkzaamheden van de raad. Hij is tevens lid van het audit committee dat de raad van commissarissen bij zijn toezichthoudende taak ten aanzien van de juistheid van de jaarrekeningen, de kwartaalcijfers en het financiële rapportageproces assisteert. De bijdrage van de heer Van Miert en zijn expertise zou daarbij niet graag gemist worden.

De raad van commissarissen is verheugd dat de heer Kist zich bereid heeft verklaard toe te treden tot de raad met ingang van 1 juli. De heer Kist zal per 1 juni 2004 aftreden als voorzitter van de raad van bestuur van de ING Groep. Het voorstel aan de algemene vergadering van aandeelhouders om de heer Kist te benoemen tot lid van de raad van commissarissen berust zowel op zijn management ervaring als op zijn kennis van en ervaring met de financiële en economische aspecten van het internationale bedrijfsleven.

De heer *De Vries* vraagt of de heer Van Lede wel voldoet aan de aanbeveling van de Commissie Tabaksblat dat een lid van de raad van commissarissen per ultimo 2004 niet meer dan vijf commissariaten bij Nederlandse beursgenoteerde bedrijven vervult. Hij vraagt ook of er met de heer Kist afspraken omtrent de naleving van deze aanbeveling zijn gemaakt. De *voorzitter* antwoordt dat Philips heeft aangegeven dat ultimo 2004 leden van de raad van commissarissen deze aanbeveling uit de Nederlandse Corporate Governance Code zullen naleven. De heer *Van Lede* voegt hieraan toe een misverstand te willen wegnemen: hij voldoet immers reeds op dit moment aan de Nederlandse Corporate Governance Code.

Vervolgens melden enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders het volgende:
Een of meer personen vertegenwoordigende 1.571.461 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 3a te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 1.220.917 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.
Een of meer personen vertegenwoordigende 1.737.348 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 3b te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 568.907 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

Vervolgens besluit de algemene vergadering van aandeelhouders bij acclamatie tot herbenoeming van de heer Van Miert per 25 maart 2004 en benoeming van de heer Kist per 1 juli 2004 tot lid van de raad van commissarissen van Koninklijke Philips Electronics N.V. De *voorzitter* feliciteert beide heren met hun (her)benoeming.

4. Bezoldiging van raad van bestuur: 4a) vaststelling van het bezoldigingsbeleid voor de raad van bestuur; en 4b) bepaling van een maximum aantal optierechten op aandelen en geblokkeerde aandelen dat kan worden toegekend aan de leden van de raad van bestuur.

De *voorzitter* meldt dat in het kader van het continue streven om de corporate governance structuur te verbeteren en mede ook gezien de verwachte Nederlandse wetgeving en de aanbevelingen van de Commissie Corporate Governance, Philips heeft besloten dit jaar het beloningsbeleid aan de aandeelhoudersvergadering ter vastlegging voor te leggen. Daarmee wordt ook een vervolg gegeven aan het initiatief van vorig jaar om goedkeuring te vragen voor het long term incentive plan.

De beloning van de individuele leden van de raad van bestuur is omgeven met de nodige waarborgen. Al sinds midden jaren negentig zijn alle taken met betrekking tot de beloning van de leden van de raad van bestuur binnen de raad van commissarissen

ondergebracht bij het remuneratie committee. Deze commissie stelt namens de raad van commissarissen de beloning van de individuele leden van de raad van bestuur jaarlijks vast op basis van het beloningsbeleid en op basis van de beoordeling van de prestaties van de leden voor de raad van bestuur. Het uitgangspunt van het beloningsbeleid is de verbetering van de prestaties van de onderneming en vergroting van de waarde door het motiveren, behouden en waarnodig werven van de leden van de raad van bestuur. Ten aanzien van de samenstelling en handhaving van een concurrerend beloningspakket voor de leden van de raad van bestuur vindt vergelijking plaats met andere wereldwijd opererende multinationals. Philips richt zich voor de beloning met name op de mediaan van vergelijkbare bedrijven in het Europese bedrijfsleven. Het beloningspakket van de leden van de raad van bestuur bestaat uit diverse elementen. Dit zijn basissalaris, de bonus, de longterm incentive die bestaat uit optierechten en geblokkeerde aandelen, het pensioen en enkele aanvullende regelingen.

De *voorzitter* gaat vervolgens kort in op de drie hoofdelementen van het beloningsbeleid. Het basissalaris van een lid van de raad van bestuur is gebaseerd op het maximum functiesalaris dat geijkt is op de mediaan van de Europese markt. Jaarlijks kunnen de leden van de raad van bestuur een bonus verdienen door het behalen van specifieke doelen. Die doelen liggen op een ambitieus niveau en zijn in 2004 voor 80% gerelateerd aan de financiële concernresultaten en voor 20% aan teamdoelstellingen. Het bonuspercentage bij het behalen van de doelstellingen is vastgesteld op 60% van het basissalaris. De maximum bonus bij het behalen van zogenaamde stretched targets bedraagt 90% en in uitzonderlijke gevallen kan dit oplopen tot 108%. Het aantal long term incentives in de vorm van optierechten en restrictive aandelen dat de raad van commissarissen toekent aan de leden van de raad van bestuur is afhankelijk van het behalen van de teamdoelstellingen van de raad van bestuur en het rendement van het Philips aandeel over de afgelopen 3 jaar in relatie tot de groep vergelijkbare ondernemingen. Het longterm incentive plan zoals dat geldt voor de leden van de raad van bestuur, de Groepsraad, Philips executives en andere key functionarissen is reeds vorig jaar door de aandeelhoudersvergadering goedgekeurd. In deze vergadering wordt goedkeuring gevraagd met betrekking tot dat gedeelte van de totale jaarlijkse pool dat maximaal aan de leden van de raad van bestuur kan worden toegekend. Dat betekent dat de raad van commissarissen voorstelt om maximaal 2,5% van de jaarlijkse pool op basis van het longterm incentive plan toe te kennen aan de huidige en eventueel toekomstige leden van de raad van bestuur. De *voorzitter* wijst er op dat bij de bepaling van dit percentage van 2,5% met name ook rekening is gehouden met de omstandigheden waarbij bijvoorbeeld sprake is van nieuwe leden van de raad van bestuur of van promotie. Wat betreft de doelen voor de bonus over 2003 deelt de *voorzitter* tenslotte mede dat deze door alle individuele leden van de raad van bestuur ruimschoots zijn behaald en dat derhalve in 2004 de uitbetaling van de bonussen over 2003 circa 87% van het basissalaris bedragen.

De heer *Persijn* van de Stichting Pensioenfonds ABP deelt mee dat het pensioenfonds tevreden is over het beloningsbeleid van Philips. De beloning van de leden van de raad van bestuur is prestatie gerelateerd. Philips hanteert lange termijn stock opties en de kosten van de opties zijn zichtbaar in de jaarrekening. Wat dat betreft vervult Philips een voorbeeldfunctie.

Meer in het algemeen vindt het ABP de algemene ontwikkeling in het beloningsbeleid bij beursgenoteerde ondernemingen, waarbij het gat tussen de beloning van bestuurders en werknemers alsmaar groter wordt, zorgwekkend. Ten eerste, omdat de variabele beloning wordt uitgedrukt in het percentage van het basissalaris, neemt de hoogte van de variabele beloning toe zonder dat deze toename prestatie gerelateerd is. Ten tweede vindt het ABP het onbegrijpelijk dat een onderneming aan bestuurders in deze economisch moeilijke tijden zeer hoge beloningen geeft terwijl loonmatigingen op alle niveaus een belangrijk instrument wordt gevonden om economieën uit het slop te halen. Een onderneming die de beloningskloof vergroot is bezig haar maatschappelijk draagvlak

te verliezen. Ten derde ontwikkelt zich bij veel ondernemingen een beloningssysteem naar het Amerikaanse model, waarbij een enorme kloof in de beloning tussen de top en de lagere medewerkers wordt gecreëerd. Dit zou die medewerkers dan extra moeten motiveren. Het ABP is geen voorstander van een dergelijk onsamenhangend beloningssysteem. De heer *Persijn* vraagt de visie van Philips op deze algemene ontwikkelingen. Hij voegt daaraan toe de vraag naar het gewicht dat Philips toekent aan beloningsmodellen.

De *voorzitter* deelt mede dat de door de heer Persijn geschetste ontwikkelingen de reden is dat Philips heeft geopteerd om de mediaan van de *peer group* te volgen. De *voorzitter* merkt op zich ervan bewust te zijn dat velen vinden dat topsalarissen in het algemeen hoog zijn. Hij stelt echter dat voor de beoordeling van een beloningsbeleid van een groot internationaal bedrijf zoals Philips subjectieve opinies zoals te veel, te weinig, te hoog of te laag niet erg bruikbaar zijn. Het remuneratie committee van Philips zorgt voor handhaving van een concurrerend beloningspakket dat is gericht op de mediaan van vergelijkbare ondernemingen. Dit is de essentie van het beleid, aldus de *voorzitter*. Philips moet enerzijds concurrerend blijven maar anderzijds niet een onnodige opwaartse druk op de beloningen zetten. Hij benadrukt dat men zich moet realiseren dat de omstreeks 800 topmanagers bij Philips maar liefst 28 nationaliteiten vertegenwoordigen. Dus in die zin is het beloningsbeleid voor het topmanagement niet een Nederlandse aangelegenheid.

De heer *Bos* namens het CNV meent begrepen te hebben dat in 2004 een maximum loonsverhoging aan leden van de raad van bestuur kan worden gegeven van 70.000 euro en dat over het jaar 2003 een bonus van 87% van het salaris zal worden betaald. Gezien de resultaten over 2003, en het overzicht van de resultaten over voorgaande jaren, maakt hij op dat het beter gaat met de onderneming. Dat is verheugend. Maar, aldus betoogt de heer *Bos*, het groter wordende verschil tussen de salarissen van bestuurders en werknemers zal op termijn alleen maar nadelige gevolgen voor Philips hebben. Hij noemt als voorbeeld de steeds stroever lopende CAO onderhandelingen. De naar zijn mening astronomische verschillen tussen de hoogte van de salarissen geeft een verkeerd signaal. In tijden dat moeilijke discussies gevoerd moeten worden met werknemers over het doorvoeren van noodzakelijke veranderingsprocessen, kunnen uit elkaar lopende salarisontwikkelingen de sfeer verslechteren. Bovendien moet men altijd voor ogen houden dat niet alleen de bestuurders, maar ook de werknemers verantwoordelijk zijn voor het welzijn van een onderneming. Zonder de werknemers zijn de bestuurders machteloos.

De *voorzitter* beklemtoont nog eens dat dit een moeilijk onderwerp is waaromtrent Philips een gebalanceerd beleid probeert te voeren: Philips kan zich niet onttrekken aan de tendensen en opvattingen die wereldwijd op dit gebied heersen. Hij benadrukt dat het beloningsbeleid binnen Philips geen Amerikaanse vormen is gaan aannemen en legt uit dat het koppelen van de salarisschaal aan het ingroeien in de bestuurdersfunctie niet moet worden gezien als salarisverhoging. Het is in feite het ingroeien naar een promotie. Om die reden ook was de beloning van de leden van de raad van bestuur in 2001 hoger dan in 2003. En wat betreft de uitkering van een bonus moet men niet kijken of het teveel of te weinig is. Men moet zich de vraag stellen of het toekennen van een bonus verantwoord is onder de huidige opvattingen voor een internationaal bedrijf.

De heer *De Vries* stelt dat het verhogen van een salaris voor hem gewoon salarisverhoging heet, ongeacht of je iemand laat ingroeien in een functie of niet. Hij gelooft niet dat de publieke reacties anders zullen zijn. Hij stelt dat de VEB een voorstander is van een adequate beloning voor bestuurders via een vast salaris en dat een variabele beloning acceptabel is bij bovengemiddelde en uitzonderlijke prestaties. Onder verwijzing naar het lidmaatschap van Philips van de werkgeversorganisatie VNO NCW merkt hij op dat door deze organisatie de afgelopen jaren uitspraken zijn gedaan over de gemiddelde stijging van de beloningen in 2003 en 2004 (van respectievelijk 0% en 2%).

Hij vraagt zich af of de ontwikkelingen bij Philips wel in lijn zijn met de uitspraken van de werkgeversorganisatie.

In antwoord op deze vragen van de heer De Vries meldt de heer *Kleisterlee* dat grote aandeelhouders vaker hun bezorgdheid laten blijken of de beloningsstructuur die de onderneming hanteert -en dan gaat het niet om de beloning voor bestuurders maar voor de management-lagen daaronder- afdoende en voldoende concurrerend is. Dat is waar de leiding van de onderneming op probeert te letten. Onder verwijzing naar de opmerking van de heer De Vries over de uitspraken van VNO NCW benadrukt de heer *Kleisterlee* het gebruik van het woord "gemiddeld". Hij licht toe dat bij Philips de salarisschalen met 1% zijn verhoogd. Hij voegt hieraan toe dat de afgelopen drie jaren de salarisschalen voor leden van de raad van bestuur minder zijn gestegen dan de salarisschalen in de CAO. Er is dus geen enkele reden te veronderstellen dat de ontwikkelingen bij Philips niet in lijn met de uitspraken van VNO NCW zijn.

De heer *De Vries* vergelijkt vervolgens de bonussen over 2002 en 2003. Over 2002 kregen de bestuurders een bonus van 27,8% over hun basissalaris uitgekeerd en over 2003 wordt een bonus van 87% betaald. Wanneer de economische waarde van de aandelen en opties die worden toegekend daarbij worden opgeteld is dat meer dan eenmaal het vaste basissalaris van de bestuurders en dus ruim boven de norm die in het conceptrapport van de Commissie Tabaksblat is geformuleerd. Bovendien vindt de heer *De Vries* de bonussen buitensporig aangezien de prestaties van Philips in vergelijking tot de jaren 2000 en 2001 zijn achtergebleven. Hij vindt de toekenning niet verdedigbaar in relatie tot de toezeggingen die zijn gedaan door de werkgeversorganisatie VNO NCW. Deze toezeggingen betreffen zowel het basissalaris als de bonussen, aldus de heer *De Vries.* Hij stelt verder dat Philips niet voldoet aan het beginsel uit de Nederlandse Corporate Governance Code dat bonussen slechts kunnen worden toegekend op basis van duidelijk meetbare prestaties. De heer *De Vries* vindt de door Philips gehanteerde criteria niet meetbaar en verifieerbaar voor de aandeelhouders. Tenslotte is hij van mening dat een looptijd van 10 jaar voor de opties beter kan worden teruggebracht naar 5 jaar.

Over de verhoging van de bonus meldt de heer *Kleisterlee* dat het duidelijk is dat de prestaties van Philips in 2003 ten opzichte van 2002 duidelijk zijn verbeterd. Uit de goedkeuring van het longterm incentive plan vorig jaar blijkt dat aandeelhouders achter prestatiegerichte beloningssystemen staan. Deze beloningssystemen gelden overigens niet alleen voor de leden van de raad van bestuur, maar voor al de medewerkers in management functies. Hij voegt daaraan toe dat de salarisschalen voor leden van de raad van bestuur, zoals deze ook zijn gepubliceerd in de jaarverslagen over de afgelopen 3 jaren, minder zijn gestegen dan de salarisschalen van CAO-medewerkers

De *voorzitter* merkt op dat doelstellingen en criteria die gebruikt worden voor de bepaling van de beloning van bestuurders duidelijk zijn. Hij verzekert dat deze criteria worden geverifieerd door zowel de audit committee als de externe accountant. De cijfermatige criteria, bijvoorbeeld van het netto inkomen en de cashflow, worden niet genoemd vanuit overwegingen van concurrentie. Wel kan achteraf worden vastgesteld dat bijvoorbeeld over het jaar 2003 het netto inkomen en de cashflow resultaten ruimschoots zijn gehaald. Wat betreft de looptijd van 10 jaar voor opties verwijst de *voorzitter* naar het gebruik en de internationale praktijk.

Vervolgens melden enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders het volgende:
Een of meer personen vertegenwoordigende 1.665.321 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 4a te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 1.485.579 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.
Een of meer personen vertegenwoordigende 2.353.848 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 4b te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 1.355.927 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

Vervolgens besluit de algemene vergadering van aandeelhouders bij acclamatie tot vaststelling van het bezoldigingsbeleid voor de raad van bestuur en tot bepaling van een maximum aantal optierechten op aandelen en geblokkeerde aandelen dat kan worden toegekend aan de leden van de raad van bestuur.

5. Voorstel om de raad van bestuur bevoegd te verklaren tot uitgifte van aandelen of rechten daarop, alsmede tot het uitsluiten van het voorkeursrecht.

De *voorzitter* stelt aan de orde het voorstel om de raad van bestuur vanaf 25 maart 2004 voor een periode van achttien maanden aan te wijzen als het orgaan dat bevoegd is, met goedkeuring van de raad van commissarissen en de vergadering van houders van prioriteitsaandelen, te besluiten tot uitgifte van aandelen of rechten daarop, binnen de grenzen zoals vastgelegd in de statuten, alsmede tot het uitsluiten van het aan aandeelhouders toekomende voorkeursrecht. Dit alles met dien verstande dat de bevoegdheid beperkt wordt tot 10% van het geplaatste kapitaal, plus 10% van het geplaatste kapitaal in verband met of ter gelegenheid van fusies en acquisities. Ter toelichting wijst de *voorzitter* erop dat het zojuist geformuleerde machtigingsvoorstel elk jaar aan de aandeelhouders wordt voorgelegd.

Enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders melden dat een of meer personen vertegenwoordigende 17.889.243 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 5 te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 588.892 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

De heer *Rus* ondersteunt het eerdere pleidooi voor het stemmen via stemkastjes. De uitslag van de stemming is vrijwel direct bekend. Bovendien voorkomt een dergelijk systeem dat vertegenwoordigers, zoals hijzelf, bij ieder stempunt moeten opstaan om het stemgedrag kenbaar te maken. De *voorzitter* meldt dat Philips de voor- en nadelen van een dergelijk systeem zal onderzoeken.

Vervolgens besluit de algemene vergadering van aandeelhouders bij acclamatie overeenkomstig het voorstel opgenomen in agendapunt 5.

6. Machtiging tot inkoop van eigen aandelen.

De *voorzitter* stelt aan de orde het voorstel om de raad van bestuur voor een periode van achttien maanden bevoegd te verklaren, binnen de grenzen van de wet en de statuten, met goedkeuring van de raad van commissarissen, een en ander binnen de grenzen zoals in de agenda nauwkeurig is aangegeven, eigen aandelen te verwerven. Omdat het hier een routinevoorstel betreft, neemt de *voorzitter* aan dat een nadere toelichting niet nodig is.

De heer *De Vries* vraagt of de raad van bestuur van plan is van deze bevoegdheid gebruik te maken. De *voorzitter* antwoordt dat dit zal gebeuren indien het ter dekking van de uitgegeven opties noodzakelijk is. Verder bestaan er momenteel geen concrete plannen.

Enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders verklaren dat een of meer personen vertegenwoordigende 108.465 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 6 te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 215.958 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

Daarop besluit de algemene vergadering van aandeelhouders bij acclamatie conform het voorstel zoals dat in agendapunt 6 is opgenomen.

7. Registratiedatum

De *voorzitter* stelt aan de orde het voorstel om de raad van bestuur vanaf 25 maart 2004 voor een periode van 18 maanden bevoegd te verklaren binnen de grenzen van de wet, bij de bijeenroeping van de algemene vergadering te bepalen dat als stem- of vergadergerechtigden hebben te gelden zij die op een daarbij te bepalen tijdstip die rechten hebben en als zodanig zijn ingeschreven in een door de raad van bestuur aangewezen register. Dit agendapunt hangt samen met het systeem van proxy voting dat door de vennootschap wordt toegepast. In aansluiting op de wettelijke regeling wordt door aanvaarding van dit voorstel de raad van bestuur gemachtigd een zogenaamde registratiedatum voor de eerstvolgende aandeelhoudersvergadering vast te stellen. Personen die op deze registratiedatum aandeelhouder zijn kunnen op deze manier een volmacht tot het stemmen op afstand geven.

Enkele vertegenwoordigers van aandeelhouders melden dat een of meer personen vertegenwoordigende 209.303 stemmen hebben verklaard tegen voorstel 7 te zijn; een of meer personen vertegenwoordigende 505.758 stemmen hebben verklaard zich te willen onthouden van stemming.

Vervolgens besluit de algemene vergadering van aandeelhouders bij acclamatie conform het voorstel zoals dat in agendapunt 8 is opgenomen.

9. Rondvraag

De heer *De Vries* verzoekt in het volgend jaarverslag duidelijke informatie over de marktpositie en de ontwikkeling van de Philips bedrijven en divisies ten opzichte van die markt op te nemen. De heer *Kleisterlee* antwoordt dat deze informatie reeds voor de aandeelhouders beschikbaar is. Philips geeft regelmatig investor conferences waarop de productdivisies zichzelf presenteren. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ook markt en marktaandeel informatie gegeven. De presentaties zijn beschikbaar op de investor relations website.

De heer *De Vries* verzoekt voorts op de hoogte te worden gehouden over relevante informatie aangaande MedQuist en vraagt of voortaan een lijst met minderheidsbelangen van Philips in het jaarverslag opgenomen kan worden.In antwoord hierop merkt de heer *Hommen* op hier geen bezwaar tegen te hebben, voorzover het beperkt kan worden tot de allerbelangrijkste. De volledige deelnemingenlijst is namelijk erg uitgebreid.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun komst. Niets meer aan de orde zijnde, sluit hij de vergadering.

***